

QUẢN LÝ DỰ ÁN DÀNH CHO MỌI NGƯỜI

Rồi có một ngày phải kết thúc, nhưng dự án đòi người thì phải quản lý như thế nào đây.

Dựa vào các đặc điểm của một dự án: có thời điểm bắt đầu, thời điểm kết thúc, đạt kết quả, đúng chất lượng, kịp tiến độ, và trong hạn mức chi phí nhất định, thì hầu như mọi hoạt động trong một doanh nghiệp, một tổ chức hay của cá nhân của mỗi người đều là những dự án, có thể quản lý theo kiểu quản lý dự án.

Có một thực tế khó nhận thức là, những công việc cứ lập đi lập lại, từ ngày này sang ngày khác, những hành xử kiểu công chức hành chính thì không bao giờ công việc có chất lượng giống như một dự án. Và có thể do vậy mà rất ít người dù có kiến thức và kỹ năng nhưng vẫn không thể biến chúng thành khả năng quản lý dự án được.

Điều thú vị nhất về quản lý dự án chính là **sự chuyên nghiệp**, được đào tạo chứ không thể “bẩm sinh”. Đòi hỏi kiến thức và kỹ năng từ hoạch định, phân việc, điều hành, kiểm soát sao cho kết quả công việc đạt chất lượng, đúng tiến độ và trong ngân sách cho phép. Trong đó có “kỹ năng về con người”.

Doris Lessing, Nobel văn học năm 2007 nói: “Sự học là như thế này: người ta đã hiểu biết hết mọi điều, nhưng khi được học thì người ta sẽ hiểu ra những điều đã hiểu theo một cách khác”. Tính chuyên nghiệp chỉ có được bằng con đường học tập và rèn luyện.

Có người thường không chịu nổi trước các con số, nhưng ngược lại có những kỹ sư giỏi tính toán chính xác lại không thể “trụ” vững với con người. Có những giảng viên có khả năng diễn thuyết nghe qua thật hùng hồn nhưng “rỗng ruột”, nhưng có những bộ óc máy tính mà tiếc thay “ăn không nên đợi, nói chẳng nên lời”.

Vì vậy, có một câu hỏi được đặt ra cho mọi người là, liệu ta đã học được tất cả, đã trang bị nhiều kỹ năng, nhưng có cần phải áp dụng các công cụ, kỹ thuật quản lý dự án đó trong mọi lĩnh vực mà ta đang đảm nhiệm hay không. Câu trả lời lại là không. Chúng chỉ cần, và chỉ nên được sử dụng một khi chúng thực sự mang lại điều hữu ích. Thậm chí nếu thực sự chúng đã trở nên là gánh nặng thì tốt nhất hãy vứt bỏ chúng đi.

Cần phải hiểu rằng, quản lý dự án là cách nghĩ về các nguyên tắc thông qua công việc. Nhà quản lý dự án nên trả lời một loạt các câu hỏi: Phải làm cái gì? Ai sẽ làm nó? Mất bao lâu thời gian? Theo trình tự thế nào? Và nhiều câu hỏi tương tự khác.

Suy nghĩ một cách theo trình tự, kế hoạch là điều quan trọng nhưng đừng bao giờ nô lệ vào công cụ kế hoạch này. Đơn giản luôn hiệu quả hơn phức tạp, trừ phi buộc phải phức tạp hoặc cố tình rắc rối hoá một vấn đề đơn giản.

Nhưng tại sao cần phải trải qua quá trình suy nghĩ? Nhiều cuộc nghiên cứu cho thấy rằng mất 1 giờ cho việc suy nghĩ, lên kế hoạch thì sẽ tiết kiệm được 3 giờ khi triển khai thực hiện. Tâm lý con người nói chung là “háo thắng”, muốn nhanh chóng “tiếp cận mục tiêu”, nhưng tiếc thay cách thức đó thường ít thành công.

Quan sát một thí sinh khi nhận đề thi, nhẹ nhàng trầm tĩnh đọc lướt qua, thậm chí đôi mắt “một phút xa xăm” dường như không nhìn thấy gì, nhưng khi bắt đầu đặt bút viết thì không bao giờ ngưng nữa. Một thí sinh khác thì “ào ào” lúc đầu, đặc biệt là môn thi lý luận nhưng sau đó lại “cấn bút” cho đến hết giờ làm bài. Nhiều giảng viên dạy cho học trò mình “nghệ thuật đi thi” đã vô tình huấn luyện họ làm công việc hoạch định, phân việc, điều hành và kiểm soát một dự án.

Cuối tuần, muốn giải trí đầu óc bằng cách lao động chân tay, tôi quyết định tự mình thay hai bóng đèn nê ông (neon tube) gắn trên trần phòng khách đã tắt ngúm mấy ngày nay. Ra tiệm mua hai bóng đèn, về nhà hí hục bắt thang gỡ bỏ bóng cũ, lắp bóng mới. (Mọi người đều đã học lóm những thao tác kỹ thuật này bằng cách quan sát các thợ điện). Kết quả chỉ có một bóng là sáng. Vội tháo tung bộ đèn còn lại, phát hiện tăng - phô hỏng, lại chỉnh tề quần áo chạy ra tiệm điện lần nữa để mua bộ tăng - phô mới. Cuối cùng, mất một buổi sáng tôi cũng hoàn thành công việc một cách tự hào và nhể nhại, huy động mọi người trong nhà phụ cái này, vịn cái kia, và xong việc lại còn dư ra ... một bóng đèn.

Lần khác, tôi gọi điện thoại cho một tiệm điện quen báo đèn hỏng. Những câu hỏi đầu tiên của ông chủ tiệm là về tình trạng hư hỏng, vị trí gắn bộ đèn, trên trần hay trên tường, và một số câu hỏi khác nữa. Sau này tôi mới biết, qua “chẩn đoán từ xa” ông ta sẽ quyết định cử thợ như thế nào và chuẩn bị công cụ gì.

Đến nơi, việc đầu tiên mà anh thợ điện làm là tháo gỡ, kiểm tra mọi thứ từ đường dây, công tắc đến bộ đèn, xác định cái nào hỏng, cái nào sắp hỏng, thông báo cái gì cần mua, tiền công và dự kiến thời gian hoàn thành. Kết quả sau đó đã diễn ra theo dự tính.

Điều gì đã xảy ra vậy? Ông chủ tiệm điện và những người thợ đã hoạch định, ước tính, phân việc, điều hành và kiểm soát trôi chảy công việc của mình. Và họ đã thực hiện: QUẢN LÝ DỰ ÁN.